

Број :

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ОМБУДСМАНА ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
ЗА 2007. ГОДИНУ

Сарајево, јуни 2008. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	4
1.	Систем интерних контрола	4
1.1.	Планирање и извршење буџета	4
2.	Усклађеност са законима и правилима	5
2.1.	Јавне набавке	5
III	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	6

Прилог : Табела 1 'Извршење буџета за 2007. годину'

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Основа за ревизију

На основу Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ», број: 12/06) извршили смо ревизију финансијских извјештаја у **Омбудсмана за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини** (у даљем тексту: Институција) који се односе на годину која се завршава 31.12.2007. (Биланса стања, посебних прегледа уз Биланс стања и Анализа извршења буџета).

Одговорност менаџмента/ревизора

Руководство Институције одговорно је за припрему финансијских извјештаја, законитост извршених трансакција и намјенско кориштење средстава. Руководство је такође одговорно за увођење система интерних контрола којима се обезбјеђује поуздано управљање јавним средствима. Наша одговорност, као екстерног ревизора, прописана је Законом о ревизији, стандардима ревизије и Етичким кодексом за ревизоре јавног сектора.

Сходно томе, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су финансијски извјештаји поуздани и да ли биланси у потпуности одражавају резултате извршења буџета. Такође, наша одговорност је да процијенимо да ли руководиоци институције примјењују законе и прописе, користе средства за одговарајуће намјене и да оцијенимо финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Циљ и дјелокруг ревизије

Ревизију смо обавили у складу са Ревизионим стандардима Међународне организације врховних ревизионих институција – ISSAI и Међународним стандардима ревизије. Ревизија укључује испитивање, на бази извршених тестирања, доказа који су релевантни за исказане износе и објављивања у финансијским извјештајима, те регуларност финансијских трансакција које су укључене у финансијске извјештаје.

Ревизија је планирана и извршена тако да се добију информације и објашњења која сматрамо неопходним за обезбјеђење довољних доказа који пружају разумно увјерење да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане грешкама, пријеваром или другим нерегуларним радњама и да су средства утрошена у складу са одобреним буџетом и другим прописима.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разуман основ за наше мишљење.

Квалификација се односи на следеће:

- 1.1. *Приликом провођења процедура набавки путем директног споразума нису у потпуности испоштоване све одредбе Закона о јавним набавкама (видјети тачку 2.1. Извјештаја).*

По нашем мишљењу финансијски извјештаји Институције за 2007. годину приказују реално и истинито финансијско стање на дан 31. децембар 2007. године и у складу су са Правилником о финансијском извјештавању и Правилником о рачуноводству институција Босне и Херцеговине.

У свим материјално значајним аспектима расходи Институције су употребељени за сврхе које је одредио Парламент БиХ и у складу су са релевантним прописима, осим за могуће ефекте који су исказани под тачком 1.1.

Сарајево, јуни 2008. године

II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

1. Систем интерних контрола¹

Систем интерних контрола подразумева скуп поступака и мјера које предузима руководство у циљу обезбјеђења тачног и правилног евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима, заштиту имовине те ефикасно, економично и ефективно трошења јавног новца. Извршили смо испитивање система интерних контрола, административних и рачуноводствених процедура и квалитета финансијског управљања у Институцији. Циљ ових испитивања је био да се увјеримо у којој мјери су оперативни циљеви остварени и колико су поуздани подаци на којима се базирају годишњи финансијски извјештаји те да ли је финансијско управљање у складу са прописима.

Институција је почела са радом у фебруару 2007. године, а на Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији рада Савјет министара БиХ је дао сагласност 13.03.2008. године. Због кашњења са усвајањем истог, каснило се и са имплементацијом систематизације радних мјеста тако да је у 2007. години Институција имала само једног стално запосленог и то омбудсмана и четири запослена по уговору о дјелу. Кључна радна мјеста у Институцији нису попуњена што је имало утицаја на повећање ризика да сви зацртани циљеви и задаци неће бити благовремено извршени. Због непопуњености наведених радних мјеста није успостављена контролна функција и систем интерних контрола није на задовољавајућем нивоу. Тако нпр. рачуноводствено финансијске послове обавља лице која је ангажовано по уговору о дјелу са пребивалиштем у Сарајеву што је утицало на слабости код књижења и контроле рачуноводствене документације. Иако се ради о малом буџетском кориснику, потребно је нагласити да није донесен Правилник о систему интерних контрола.

Увођење система интерних контрола заснованог на моделу од пет компоненти (COSO модел) највише ће користити руководству јер ће такав систем обезбиједити (у разумној мјери) заштиту пословања од евентуалних превара, грешака или злоупотреба.

Препорука

Институција треба да изврши попуну радних мјеста у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији, отклони наведене слабости везане за планирање буџета, доради постојеће интерне акте те успостави ефикасан систем интерних контрола који ће на вријеме да спријечи грешке, неправилности и евентуалну злоупотребу трошења јавних средстава.

1.1. Планирање и извршење буџета

Израда буџета за 2007. годину као и Документа оквирног буџета за период 2007- 2009. годину (ДОБ) за Институцију, урађени су у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ заједно са израдом њиховог буџета.

Буџет је одобрен у укупном износу од 368.594 КМ, а остварен је у укупном износу од 217.657 КМ или 59%. У два наврата је извршено реструктурирање расхода буџета у оквиру текућих издатака у укупном износу од 28.000 КМ (у износу од 25.000 КМ Одлука МФТ БиХ број: 01-05-16-2160/07 од 05.06.2007. године и у износу 3.000 КМ, Одлука МФТ БиХ број 01-05-16-2750/07 од 05.07.2007. године).

¹ Сагласно члану 13. Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине ревизија оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола о чему не изражава мишљење већ извјештава о уоченим слабостима.

Анализом извршења буџета установили смо да је буџет Институције остварен за 150.937 КМ мање од одобреног, што је последица непопуњености радних мјеста по систематизацији (планирано 4 запослених, а остварен 1). Ово указује да планирање није извршено према потребама и задацима Институције и стварно потребном броју запослених. Мишљења смо да је овакво извршење буџета последица непостојања реалних показатеља извршења буџета у условима када је Институција тек почела са радом, а систематизација усвојена у 2008. години.

Извјештавање о извршењу буџета током године врши се углавном квартално из прегледа расхода буџета по економским категоријама. Утврђено је да се не сачињавају мјесечни извјештаји континуираног праћења извршења буџета, што би било добро с обзиром на дислоцираност сједишта Институције гдје се углавном стварају обавезе и настају трошкови од рачуновође који врши књижење свих трансакција, води главну књигу и сачињава финансијске извјештаје и завршни рачун. Све наведено представља слабост система интерних контрола овог процеса с обзиром да је Институција одговорна за финансијске извјештаје, законитост извршених трансакција и намјенско кориштење средстава. Структура средстава по врсти расхода приказана је у табели 1 у прилогу Извјештаја.

Препорука

Институција треба да унаприједи систем интерних контрола овог процеса и процијени оптималан број извршилаца и реалан износ потребних средстава. Такође је потребно да се сачини документ оквирног буџета, као стратешки план у оквирима којег се одобравају годишњи лимит укупних расхода.

Институција би требала кроз увођење мјесечних финансијских извјештаја да прати динамику извршења буџета и да у случају стварања резерви у буџету обавијести Министарство финансија и трезора БиХ о евентуалној прерасподијели средстава на кориснике буџета којима буџет може бити недовољан.

2. Усклађеност са законима и правилима

2.1. Јавне набавке

Институција није усвојила правилник о поступку директног споразумијевања нити је успоставила евиденцију о набавкама путем директног споразума. С обзиром да се ради о кориснику код кога се највећи број набавки врши директним споразумом и конкурентским поступком, неопходно је да се успостави евиденција набавки како укупан износ набавки по овом основу не би прекорачио Законом² дозвољени износ од 10% буџета набавки.

Препорука

Потребно је да Институција досљедно примјењује прописе који уређују област набавки, а посебан нагласак дајемо на набавке путем директних споразума. Такође сугеришемо да се за све евентуалне нејасноће код провођења поступка јавних набавки консултује Агенција за јавне набавке БиХ.

² Закон о јавним набавкама БиХ, Службени гласник БиХ бр.49/04, 19/05, 52/05, 8/06 и 24/06

III КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

Институцији је уручен Нацрт извјештаја о ревизији за 2007. годину на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од 15 дана, Институција није доставила коментаре на налазе садржане у Нацрту извјештаја о ревизији. По том основу овај Извјештај представља коначан извјештај достављен клијенту без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији.

Сарајево, јуни 2008. године

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

мр Драган Кулина

М.П.

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Миленко Шего